[2010] 2 ఎస్.సి.ఆర్. 852

సంతురాం యాదవ్ మరియు మరొకరు

వర్సెస్

సెక్రెటరీ, కృషి ఉపాజ్ ఎం.ఎస్. బెమెతర మరియు మరొకరు

(సివిల్ అప్పీల్ నెంబర్లు 1750-1751/2010)

ఫిబ్రవరి 16, 2010.

[పి. సతాశివం మరియు ఆర్.ఎం. లోధా, న్యాయమూర్తులు]

పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం, 1947 – సెక్షన్ 25F – దినసరి కూలీలు – తొలగింపు – పునర్నియామకం కోసం దావా - కార్మికులు ఒక క్యాలెండర్ సంవత్సరంలో 240 రోజులకు పైగా నిరంతరాయంగా పనిచేశారని నిరూపించడంలో విఫలమైనందుకు కార్మిక కోర్టు తొలగించింది - లేబర్ కోర్టు తీర్పును ధృవీకరించిన హైకోర్టు – వాస్తవాలపై, నిర్ణయం: సంబంధిత పత్రాలు, సమాచారం కార్మికుల వద్ద అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, కార్మిక కోర్టు, హైకోర్టు ముందు ఉంచబడలేదు - అందువల్ల కార్మికుల దావాను మరలా పరిశీలించడానికి ఈ విషయాన్ని లేబర్ కోర్టుకు పంపారు.

అప్పీలుదారులు రోజువారీ వేతనం ప్రాతిపదికన పనిచేస్తున్నారు. తొలగింపు భయంతో, వారు లేబర్ కోర్టును ఆశ్రయించారు. పక్షాల మధ్య ఒక రాజీ కుదిరింది, దాని ప్రకారం ప్రతివాది-యాజమాన్యం అప్పీలుదారులను తిరిగి నియమించుకోడానికి అంగీకరించింది. రాజీ ప్రతిపాదికపై లేబర్ కోర్టు తీర్పును జారీ చేసింది.

తరువాత అప్పీలుదారులను ఉద్యోగం నుండి తొలగించారు. వారు ఒక క్యాలెండర్ సంవత్సరంలో 240 రోజులకు పైగా నిరంతరం పనిచేశారని నిరూపించడంలో విఫలమైనందుకు వారు పునర్నియామకం కోసం వేసిన దావాను లేబర్ కోర్టు కొట్టివేసింది. లేబర్ కోర్టు తీర్పును హైకోర్టు ధృవీకరించింది.

ఈ కోర్టుకు చేసిన అప్పీల్ లో, అప్పీలుదారులు తమ వద్ద పునర్నియామకం కోసం వేసిన తమ దావాకు మద్దతుగా తగిన ఆధారాలు ఉన్నప్పటికీ, దానిని లేబర్ కోర్టు మరియు హైకోర్టు ముందు

ఉంచలేదని, తదనుగుణంగా తమకు గణనీయమైన న్యాయం అందించడానికి ఈ కోర్టు దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని అభ్యర్థించారు.

అప్పీళ్లను అనుమతిస్తూ, ఈ కోర్టు

నిర్ణయం: కార్మికులు మరియు యాజమాన్యం మధ్య రాజీ మెమో, తరువాత లేబర్ కోర్టు తీర్పు, అలాగే అప్పీలుదారులు పనిచేసిన రోజుల సంఖ్య మరియు అందుకున్న వేతనాల గురించి సమర్పించిన విషయాలు వారి వైఖరికి స్పష్టంగా మద్దతు ఇస్తాయి. విచిత్రమైన వాస్తవాల దృష్ట్యా, “రాజీ దస్తావేజు" లో రుజువు చేసినట్లుగా, అప్పీలుదారులను ఉద్యోగంలో పునర్నియామకం, వారి మొదటి నియామకం తేదీ నుండి సీనియారిటీని మరియు అందించడానికి అంగీకరిస్తూ రాజీ రూపంలో యాజమాన్యం తీసుకున్న వైఖరిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, పైన పేర్కొన్న సమాచారం/పత్రాలను లేబర్ కోర్టు మరియు హైకోర్టు ముందు ప్రతిపాదించకపోయినా, తేలికగా విస్మరించలేము. దురదృష్టవశాత్తు కార్మిక న్యాయస్థానం ముందు ఉంచబడని విస్తారమైన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఈ కార్మికులకు ఒక అవకాశం ఇవ్వడానికి, కార్మిక న్యాయస్థానం యొక్క ఉత్తర్వు మరియు హైకోర్టు ఉత్తర్వు పక్కన పెడుతూ, కార్మికుల దావాను కొత్తగా పరిశీలించాలనే ఆదేశంతో ఈ విషయం కార్మిక న్యాయస్థానానికి పంపబడుతుంది. కార్మిక న్యాయస్థానం ముందు తమ దావాకు మద్దతుగా సంబంధిత పత్రాలను ఉంచడానికి కార్మికులకు అనుమతి ఉంది. ప్రతివాదులు/యాజమాన్యం వారికి మద్దతుగా సంబంధిత విషయాలను, ఏదైనా ఉంటే, ఉంచడానికి కూడా అనుమతించబడతారు. కార్మికులు మరియు యాజమాన్యం ఇద్దరూ తమ సంబంధిత వైఖరికి మద్దతుగా తమ సంబంధిత విషయాలను ఉంచడానికి అనుమతించబడతారు, ఆ తరువాత, రెండు పక్షాలకు అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత, చట్టానికి అనుగుణంగా తగిన ఉత్తర్వులను పరిశీలించి జారీ చేయాలని లేబర్ కోర్టును ఆదేశించడం జరిగింది. [పేరా 9] [858-B-H; 859-A-B].

కార్యదర్శి, కర్ణాటక రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు వర్సెస్ ఉమాదేవి మరియు ఇతరులు, (2006) 4 SCC 1, ప్రస్తావించబడింది.

కేసు లా సూచన :

(2006) 4 SCC 1	ప్రస్తావించబడింది	పేరా 9

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబర్లు 1750-1751/2010.

రిట్ పిటిషన్ నెం.5508 /2006 లో బిలాస్ పూర్ లోని గౌరవనీయ ఛత్తీస్ గఢ్ హైకోర్టు యొక్క ఏక సభ్య ధర్మాసనం 2.11.2006 నాడు వెలువరించిన తీర్పు & ఉత్తర్వు నుండి మరియు రిట్ అప్పీల్ (P.R.) నెం.6823/2007 లో ద్విసభ్య ధర్మాసనం 6.11.2007 నాడు వెలువరించిన తుది ఉత్తర్వు నుండి.

అప్పీలుదారుల తరఫున అక్షత్ శ్రీవాస్తవ, ఇందర్జీత్ యాదవ్, రాజ్ కుమార్ గుప్తా మరియు ధరమ్ బీర్ రాజ్ వోహ్రా.

ప్రతివాది కోసం మిలింద్ కుమార్, ఎ. పట్నాయక్ మరియు D.B. రే.

ఈ కోర్టు యొక్క తీర్పు వెలువరించినవారు

పి. సతాశివం, న్యాయమూర్తి. 1. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

2. బిలాస్పూర్ లోని ఛత్తీస్గఢ్ హైకోర్టు ఏకసభ్య ధర్మాసనం రిట్ పిటిషన్ నెం.5508/2006 లో 02.11.2006 నాడు జారీ చేసిన తుది ఉత్తర్వులకు మరియు అదే హైకోర్టు యొక్క ద్విసభ్య ధర్మాసనం W.A. (P.R.) నెం.6823/2007లో 06.11.2007 నాడు జారీ చేసిన తుది ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ఈ అప్పీళ్లు దాఖలు చేయబడ్డాయి. దీని ద్వారా ఇక్కడ అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ ను మరియు రిట్ అప్పీల్ ను హైకోర్టు కొట్టివేసింది.

3. సంక్షిప్త వాస్తవాలు:

అప్పీలుదారుల ప్రకారం, 05.08.1989 న, కలెక్టర్ నిర్ణయించిన పే-స్కేల్ పై సక్రమంగా ఏర్పాటు చేసిన ఎంపిక కమిటీ ద్వారా నకేదార్ పోస్టుపై తాత్కాలికంగా వారిని ఎంపిక చేశారు. తొలగింపు భయంతో, అప్పీలుదారులు 1994లో లేబర్ కోర్టును ఆశ్రయించారు. ఈ దశలో, ప్రతివాది నెం.1 మరియు అప్పీలుదారులు రాజీ కోసం 10.01.1995 నాటి ఉమ్మడి పిటిషన్ ను దాఖలు చేశారు, దీనిలో ప్రతివాది నెం.1 అప్పీలుదారులను తిరిగి నియమించుకోడానికి మరియు వారి ప్రారంభ నియామకం తేదీ అయిన 05.08.1989 నుండి సీనియారిటీ మరియు ఇతర ప్రయోజనాలను మంజూరు చేయడానికి అంగీకరించింది. రాజీ పిటిషన్ ఆధారంగా, లేబర్ కోర్ట్, దుర్గ్ 27.04.1995 నాడు తీర్పును జారీ చేసింది, ఇక్కడ అప్పీలుదారులను తిరిగి నియమించాలని

ప్రతివాదిని ఆదేశించింది. మళ్ళీ 2000 లో, అప్పీలుదారులను ఏకపక్షంగా తొలగించే ప్రయత్నం జరిగినప్పుడు, ప్రారంభంలో వారికి అనుకూలంగా యథాతథ స్థితిని కొనసాగించాలని హైకోర్టు ఉత్తర్వు మంజూరు చేసింది, ఆ తరువాత ఉన్నత అధికారులు జోక్యం చేసుకుని ప్రతివాదులు అప్పీలుదారులను బాధితులుగా చేయకుండా నిరోధించారు. ఈ ప్రయత్నాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, మరోసారి 06.01.2001 న అప్పీలుదారులను తిరిగి నియమించాలని ప్రతివాదులను ఆదేశించారు.

4. ప్రతివాదులతో అప్పీలుదారులు నిరంతర పనిని చేస్తున్నట్లు చూపించే చాలా విషయాలు ఉన్నప్పటికీ, అప్పీలుదారుల ప్రకారం వారు ఒక క్యాలెండర్ సంవత్సరంలో 240 రోజులకు పైగా నిరంతరం పనిచేశారని నిరూపించడంలో విఫలమైనందుకు వారిని తొలగించారు. దీంతో భాధకు గురై, అప్పీలుదారులు రిట్ పిటిషన్ ద్వారా హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. అప్పీలుదారులు రోజువారీ వేతన ప్రాతిపదికన ఉన్నారని, ఒక క్యాలెండర్ సంవత్సరంలో 240 రోజులు పూర్తి చేయలేదని హైకోర్టు ఎత్తి చూపిన తరువాత, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం, 1947 లోని సెక్షన్ 25F లోని నిబంధనలను ఆకర్షించడానికి ఇది పూర్వ నిబంధన అని లేబర్ కోర్టు ఉత్తర్వులను సమర్థించింది మరియు వారి రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేసింది. ఈ అప్పీళ్లలో ఈ ఉత్తర్వు సవాలు చేయడం జరిగింది.

5. అప్పీలుదారుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ అక్షత్ శ్రీవాస్తవ మరియు ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది శ్రీ మిలింద్ కుమార్ వాదనలు విన్నాము.

6. ప్రారంభంలో, అప్పీలుదారులు-కార్మికుల తరఫున హాజరైన గౌరవ న్యాయవాది, నిజాయితీగా చెప్పింది ఏమిటంటే అజ్ఞానం కారణంగా అప్పీలుదారులు ప్రతివాదులు/యజమాని నుండి పత్రాలు మరియు సమాచార మార్పిడి రూపంలో తగినంత వివరాలు కలిగి ఉన్నప్పటికీ, వారు పునర్నియామకం కోసం వేసిన దావాకు మద్దతుగా కార్మిక న్యాయస్థానం ముందు సరిగ్గా ఉంచబడలేదని న్యాయంగా పేర్కొన్నారు. హైకోర్టు ముందు కూడా ఈ అదనపు పత్రాలను పరిశీలన కోసం ఉంచలేదని, కార్మికులకు గణనీయమైన న్యాయం అందించడానికి దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఆయన ఈ కోర్టును అభ్యర్థించారు. ఆ అదనపు పత్రాలను అనుబంధాలు పి-18 మరియు పి-19 గా రికార్డులోకి తీసుకోవడానికి అప్పీలుదారులు ప్రత్యేక దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు. కార్మికుల దుస్థితిని పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఒక నెలలో పని చేసిన రోజుల సంఖ్య, 1994 నుండి 2004 ముగిసిన నాటికి ప్రతివాదులు చెల్లించిన జీతం వంటి వివరాలను కలిగి ఉన్న

అనుబంధం P–18 మరియు P–19 లను మేము పరిశీలించాము. అనుబంధం P–18 మరియు P–19 లోని పత్రాలు ఇద్దరు అప్పీలుదారులు పని చేసిన రోజుల సంఖ్యను స్పష్టంగా చూపుతాయి.

7. పైన పేర్కొన్న వివరాలతో పాటు, అప్పీలుదారులు అనుబంధం–P4, అప్పీలుదారులు/కార్మికులు మరియు కృషి ఉపజ్ మండి సమితి, బెమెతర/మేనేజ్మెంట్ మధ్య కుదుర్చుకున్న రాజీ నిబంధనలు మరియు షరతులను కూడా కేసులో చేర్చారు. అనుబంధం–P4 ను కార్మికులచే కేసులోకి తెచ్చినందున, దానిని సూచించడం ఉపయోగకరంగా ఉంటుందిః

"అనుబంధం P/4

గౌరవ లేబర్ కోర్టు, దుర్గ్

కేసు నెం.18/1994 ఐ.డి. చట్టము
నమోదు చేసిన తేదీ : 10.01.1995

బలరామ్ సింగ్ రాజ్ పుత్, క్లర్క్
సంతురామ్ యాదవ్, నాకెదర్
సంతోష్ యాదవ్, భృత్య ... మొదటి పక్షం

మరియు

కృషి ఉపజ్ మండి సమితి, బెమెతర ... రెండవ పక్షం

ఈ క్రింది నిబంధనలు మరియు షరతుల ప్రకారం ఇరు పక్షాలు రాజీకి వచ్చాయని ఇరు పక్షాలు గౌరవంగా సమర్పించాయి.

రాజీ ఒప్పందం నిబంధనలు మరియు షరతులు

1. రెండవ పక్షం మొదటి పక్షం కార్మికులను వారి ఉద్యోగాలల్లో తిరిగి నియమించుకుంటుంది మరియు వారి మొదటి నియామకం తేదీ నుండి వారికి సీనియారిటీ మంజూరు చేయబడుతుంది.

2. ఇంత కాలానికి బకాయి వేతనాలకు ప్రతీకాత్మకంగా, రెండవ పక్షం ప్రతి కార్మికునికి రూ.1/- మొత్తాన్ని చెల్లిస్తుంది.

3. మొదటి పక్షం కార్మికులకు వారు విధుల్లో చేరిన తేదీ నుండి జీతం లభిస్తుంది మరియు గౌరవ కలెక్టర్, దుర్గ్ గారి సర్క్యులర్ నెం.2546, తేదీ 28.02.1994 ప్రకారం, ఈ క్రింది పద్ధతిలో ప్రతి నెలకు

బలరామ్ సింగ్ రాజ్ పుత్, క్లర్క్	–	రూ.1412/-
సంతురామ్ యాదవ్, నాకెదర్	–	రూ.996/-
సంతోష్ కుమార్ యాదవ్, భృత్య	–	రూ.996/-

పైన పేర్కొన్న సర్క్యులర్ తో పాటు, ఈ సూచనలో గౌరవనీయ కలెక్టర్ జారీ చేసిన సర్క్యులర్లు కూడా రెండు పక్షాలకు వర్తిస్తాయి.

పైన పేర్కొన్న రాజీ యొక్క నిబంధనలు మరియు షరతుల ప్రకారం అవార్డును ఆమోదించాలని గౌరవంగా ప్రార్థించబడింది.

తదనుగుణంగా ప్రార్థించడం జరిగింది.

దుర్గ్

తేదీ: రెండవ పక్షం తరపు న్యాయవాది

దరఖాస్తుదారు:

1. బలరామ్ సింగ్ రాజ్ పుత్, క్లర్క్
2. సంతు రామ్ యాదవ్, నాకెదర్
3. సంతోష్ కుమార్, భృత్య

మొదటి పక్షం తరపున న్యాయవాది".

8. అప్పీలుదారులు మరియు ప్రతివాది– మేనేజ్మెంట్ మధ్య రాజీ ఆధారంగా, లేబర్ కోర్ట్, దుర్గ్, 27.04.1995 నాటి తీర్పు ద్వారా, ఈ కార్మికులను ఉద్యోగం నుండి తొలగించడం యొక్క సమర్థనీయత గురించి ప్రస్తావిస్తూ, రాజీ పత్రాన్ని నమోదు చేసి, ఇక్కడ అప్పీలుదారులైన సంతురామ్ యాదవ్ మరియు సంతోష్ యాదవ్ లను తిరిగి నియమించాలని మేనేజ్మెంట్ ను ఆదేశించింది.

9. అనుబంధం P-4 ను పరిశీలించిన తరువాత, కార్మికులకు మరియు యాజమాన్యానికి మధ్య రాజీ మెమో, తరువాత 27.04.1995 నాటి లేబర్ కోర్ట్, దుర్గ్ యొక్క తీర్పుతో పాటు అప్పీలుదారులిద్దరూ పని చేసిన రోజుల సంఖ్య మరియు అందుకున్న వేతనాల గురించి అనుబంధం P-18 మరియు P-19 రూపంలో సమర్పించిన విషయాలు వారి వైఖరికి స్పష్టంగా మద్దతు ఇస్తుంది. సెక్రటరీ, స్టేట్ ఆఫ్ కర్ణాటక మరియు ఇతరులు వర్సెస్ ఉమాదేవి మరియు ఇతరులు, (2006) 4 ఎస్.సి.సి. 1 లో ఈ కోర్టు యొక్క రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పు యొక్క వాస్తవం గురించి మాకు తెలుసు. విచిత్రమైన వాస్తవాల దృష్ట్యా, "రాజీ దస్తావేజు" లో రుజువు చేసినట్లుగా, అప్పీలుదారుల పునర్నియామకం, వారి మొదటి నియామకం తేదీ 05.08.1989 నుండి సీనియారిటీని అందించడానికి అంగీకరిస్తూ రాజీ రూపంలో యాజమాన్యం తీసుకున్న వైఖరిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, పైన పేర్కొన్న సమాచారం/పత్రాలను లేబర్ కోర్టు మరియు హైకోర్టు ముందు ప్రతిపాదించకపోయినా, తేలికగా విస్మరించలేము. దురదృష్టవశాత్తు కార్మిక న్యాయస్థానం ముందు ఉంచబడని విస్తారమైన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఈ కార్మికులకు ఒక అవకాశం ఇవ్వడానికి, కేసు నెం.56/ఐడి చట్టము/సూచన/2005 లో తేదీ 08.08.2006 నాడు కార్మిక న్యాయస్థానం, దుర్గ్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు మరియు హైకోర్టు రిట్ పిటిషన్ నెం.5508/2006 లో తేదీ 2.11.2006 నాడు జారీ చేసిన ఉత్తర్వు నుండి మరియు W.A.(P.R.) నెం.6823/2007 లో తేదీ 6.11.2007 నాడు జారీ చేసిన ఉత్తర్వును పక్కన పెడుతూ, కార్మికుల దావాను కొత్తగా పరిశీలించాలనే ఆదేశంతో ఈ విషయం లేబర్ కోర్టుకి పంపబడుతుంది. కార్మికులు తమ దావాకు మద్దతుగా అనుబంధాలు 4, 5, 18 మరియు 19తో పాటు ఇతర సంబంధిత పత్రాలను లేబర్ కోర్టు ముందు ఉంచడానికి అనుమతించబడ్డారు. ప్రతివాదులు/యాజమాన్యం వారికి మద్దతుగా సంబంధిత విషయాలను, ఏదైనా ఉంటే, ఉంచడానికి కూడా అనుమతించబడ్డారు. కార్మికులు మరియు యాజమాన్యం ఇద్దరూ తమ సంబంధిత వైఖరికి మద్దతుగా తమ సంబంధిత విషయాలను ఎనిమిది వారాలలోపు కోర్టు ముందు ఉంచడానికి అనుమతించబడతారు, ఆ తరువాత, రెండు

పక్షాలకు అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత, చట్టానికి అనుగుణంగా తగిన ఉత్తర్వులను మూడు నెలల లోపు జారీ చేయాలని లేబర్ కోర్టును ఆదేశించడం జరిగింది.

10. పైన పేర్కొన్న నిబంధనల ప్రకారం సివిల్ అప్పీళ్లు అనుమతించబడ్డాయి. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడ్డాయి.

అనువాదకుడు: CSR

అనువదించిన ఆంగ్ల పేజీల సంఖ్య: 08.